

Sprendimų e-ra

Šylant klimatui gamtos reiškiniai tampa pavojingesni

vienintelė Europoje neturi radarų, galinčių labai tiksliai užfiksuoti įvairius gamtos reiškinius, kritulius, debesų susidarymą, jų judėjimą.

■ Žinios naudingos daugeliui

Tikslios žinios apie oro sąlygas labai svarbios avarijų atvejais, kai į aplinką išsiskiria kenksmingos medžiagos.

„Avarijos atveju svarbu prognozuoti, kaip teršalai gali plisti. Tam reikia tikslios orų prognozės, pavyzdžiui, kuria kryptimi ir kokiame aukštyje vėjas neš teršalus. Modernūs prietaisai ir profesionali programinė įranga leidžia tai numatyti ir perspėti ar evakuoti pavojaus zonoje atsідūrusius gyventojus“, – sako M. Babachinas.

Technologijos pasitelkiamos ir oro taršai nustatyti. Praėjusiais metais „Fima“ įvairiose Lietuvos vietose įdiegė specialius oro taršos stebėjimo daviklius. Jų informacija naudojama sudarant Lietuvos taršos žemėlapius. Panašios technologinės daviklių sistemos gali būti pritaikomos ir radiacijos lygiui šalyje stebėti.

Oro sąlygų stebėjimas praverčia ir kasdienėje veikloje. Vairuotojai informuojami apie rūką, plikledį, kritulius. Automatiniai davikliai informuoja geležinkelio tvarkdarius, kur ant geležinkelio iešmų yra labai daug sniego, parodo, ar neapledėję traukinių laidai. Tokios informacijos trūkumas gali turėti pražūtingų padarinių, o modernios technologijos padeda jų išvengti.

TEMA

Klimato anomalijos skatina atidžiau jį stebėti

Pasaulio klimatas šyla. Jungtinių Tautų paskelbtoje ataskaitoje teigiama, kad 2100 metais temperatūra atšils 3 laipsniais pagal Celsijų. Dėl atšilimo tirpsta ledynai, didėja dykumos, daugėja klimato anomalijų – stiprių uraganų, audrų, potvynių, karščių ir sausrų.

„Dėl šiltėjančio klimato Lietuvoje kasmet pailgėja saulės spindėjimo trukmė, dažniau praūžia itin stiprūs vėjai, užtrunka šalčio ar karščio bangos. Šios anomalijos kelia rimtą pavojų žmonių sveikatai, materialiniam turtui, gamtai“, – tvirtina Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos Klimatologijos ir metodikų skyriaus viršininkė dr. Audronė Galvonaitė.

■ Reikia stebėti

Kad klimato anomalijos kuo mažiau kenktų visuomenės gerovei, reikia prognozuoti jų formavimąsi. Tam būtinos tikslios orų prognozės, kurių sudarymui reikia surinkti daug informacijos apie oro sąlygas.

Šiuo metu Lietuvoje informacija apie orus surenkama iš 18 meteorologinių stočių ir dviejų aviacijos meteorologinių stočių. Pavasarį moderniausių aviacinę meteorologinę sistemą Lietuvoje „Fima“ baigs montuoti Kauno oro uoste.

„Oro uoste diegiama sistema labai tiksliai informuos pilotus apie meteorologines sąlygas prie lėktuvų kilimo ir tūpimo tako – debesų aukštį, matomumą, kritulių kiekį bei kt. Ši informacija taip pat bus perduodama ir sinoptikams“, – sako „Fimos“ projektų vadovas Marius Babachinas.

Anot A. Galvonaitės, kuo daugiau Lietuvoje bus meteorologinių stočių, tuo daugiau informacijos turės orų prognozuotojai ir tiksliau numatys orus bei artėjančius pavojingus reiškinius.

■ Stebėjimas automatizuojamas

A. Galvonaitės teigimu, šiuo metu sudaryti prognozės be žmogaus įsikišimo dar neįmanoma. Visgi užsienyje kuriamos technologijos leidžia automatizuoti duomenų surinkimą bei apdorojimą.

„Šiuolaikiniai meteorologiniai prietaisai automatiškai apdoroja įvairių daviklių perduodamą informaciją. Tai palengvina sinoptikų darbą – jie gali daugiau laiko skirti duomenų analizei ir tiksliau numatyti artėjančius reiškinius“, – pasakoja M. Babachinas.

Automatinės hidrometeorologinės stotelės, iš kurių informacija suplaukia į kompiuterius, būtų labai naudingos tankinant esamą oro sąlygų stebėjimo tinklą. „Fimos“ specialisto teigimu, sinoptikams labai pagelbėtų ir meteorologinis radaras. Lietuva iki šiol bene

Dabar Jūs žinote, kad...

Lietuvos kontaktų centruose „Fimos“ įdiegta IP (interneto protokolo) technologijos pagrindu veikianti įranga turi automatinę skambinimo sistemą ir per vieną dieną gali paskambinti apie 3 mln. kartų. Vadinasi, įsigyti naujo šampūno tokia sistema per dieną galėtų pasiūlyti visiems Lietuvos gyventojams.

Technologijos eismo saugumui didinti

Optimizmo neteikianti situacija Lietuvos keliuose skatina pareigūnus aktyviau kovoti su kelių eismo taisyklių (KET) pažeidėjais. Žiniasklaidoje skelbta, kad pernai buvo išaiškinta net 392 tūkst. pažeidimų, užregistruoti 6773 eismo įvykiai, kuriuose žuvo beveik 800 žmonių ir dar 8,5 tūkst. buvo sužeista.

Siekdama švelninti situaciją keliuose policija šiemet ketina dar aktyviau drausminti vairuotojus, kurie nepaiso saugaus eismo reikalavimų.

■ Pagelbėtų technologijos

Pasak elektroninių inžinerinių sprendimų bendrovės „Fima“ Sprendimų departamento direktoriaus Martyno Pargaliausko, mažinti avaringumą keliuose ir tramdyti taisyklių nesilaikančius vairuotojus policijai gali

padėti įvairios šiuolaikinės technologijos. „Šiuo metu itin daug avarių kyla dėl neatsargių ar net chuliganiškų vairuotojų manevrų. Juos nesudėtinga užfiksuoti pasitelkus modernius prietaisus“, – sako M. Pargaliauskas.

Pasaulyje KET pažeidimams fiksuoti dažniausiai naudojamos vaizdo stebėjimo kameros. Jos susietos su specialia programine įranga, kuri analizuoja gaunamą vaizdą.

Šiuolaikinė įranga fiksuoja labai įvairius pažeidimus: į autobusams skirtą eismo juostą įvažiuojančius, važiuojančius priešpriešinio eismo juosta ar sustojusius neleistinoje vietoje automobilius, taip pat pavojingus ar neleistinus vairuotojų manevrus. Prijungtos prie šviesoforų kameros nustato transporto priemones, važiuojančias degant raudonam šviesos signalui.

Jeigu per pėsčiųjų perėją, kai ja eina pėsčiasis, važiuoja automobilis, kameros gali jį nufotografuoti, atpažinti valstybinį numerį ir šią informaciją perduoti policijai. Dar daugiau – įranga

leidžia automatiškai užfiksuoti avarijas sankryžose.

„Naujoviška įranga efektyvi, nes gali „pastebėti“ pažeidimus ten, kur nėra policijos patrulio. Todėl vienu metu eismas prižiūrimas daugiau vietų“, – sako M. Pargaliauskas.

■ Veikia ir prevenciškai

Pasak „Fimos“ specialisto, yra daug būdų mažinti avarių skaičių – efektyviai vairuotojus drausmina greičio matuokliai, prieš pėsčiųjų perėjas įrengtos švieslentės, kuriose prašoma sulėtinti greitį, kitos prevencinės priemonės.

Rinkoje pasirodė pirmieji šviesos diodų kelio ženklai. Vairuotojams jie padeda paprasčiau orientuotis, nes vietoj ženklo „važiuoti draudžiama“ su papildomomis lentelėmis, nurodančiomis ženklo galiojimą tam tikromis savaitės dienomis, valandomis ar tam tikroms transporto priemonėms, įrengiama šviesos diodų lentelė, reikiamu metu įjungianti ženklo „važiuoti draudžiama“.

Vilniaus gatvėse diegiama intelektualiai eismo valdymo sistema taip pat turėtų padidinti eismo saugumą – skaičiuojama, kad avaringumas sostinės gatvėse turėtų sumažėti net 13 procentų. Ši sistema leis efektyviau skirstyti transporto srautus ir sumažinti avaringumą ten, kur jis didžiausias.

„Eismo saugumą didina ir kitokio pobūdžio technologijos. Pavyzdžiui, ant tiltų montuojami specialūs prietaisai, analizuojantys oro sąlygas. Kai tilto dangos paviršius apledėja, susidaręs ledas ištirpdomas automatiškai“, – pasakoja M. Pargaliauskas.

Anot jo, Lietuvai šiuo metu svarbiausia plėsti technologijomis prižiūrimų gatvių ir kelių tinklą, kad eismo dalyviai nebegalėtų įsiminti greičio radarų bei kitų prietaisų vietų ir būtų priversti visur laikytis KET. Tai pagerintų bendrą situaciją šalies keliuose.

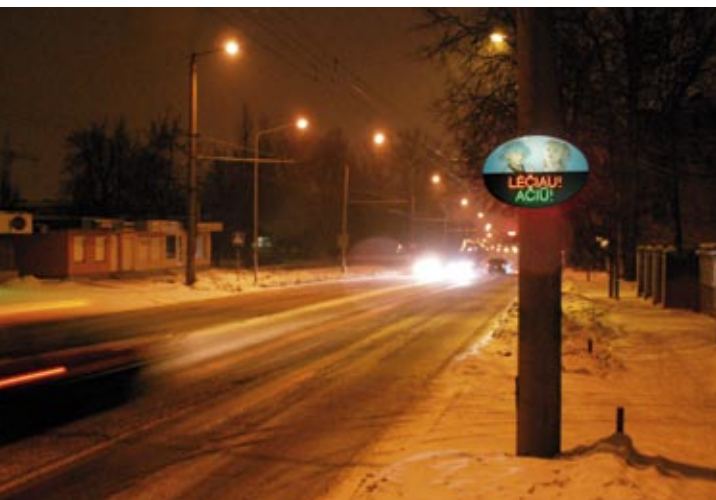
„Fimos p@štas“ linksmino ir tramvajaus maketo lankytojus

Darbštusis „Fimos p@štas“

„Fimos p@štas“ baigė jau antrą laikiną tarnybą. Kalėdų laikotarpiu beveik mėnesį džiuginęs prie eglutės Arkikatedros aikštėje susirinkusius vilniečius, vasarį „Fimos p@štas“ persikėlė prie Vilniaus miesto savivaldybės, kur iki kovo 5 d. demonstruotas būsimo miesto tramvajaus maketas.

Prie jo atėję sostinės gyventojai ir svečiai noriai naudojami originaliu „Fimos“ sumanymu. Per „Fimos p@štas“ – informacinį terminalą, prie kurio prijungta vaizdo kamera ir mikrofonas, – buvo galima nusiūsti draugams įrašytą vaizdo ir garso sveikinimą. Kiekvieno įrašančiojo fone matyti ir būsimo sostinės tramvajus.

Kalėdų laikotarpiu per „Fimos p@štas“ buvo pasveikinti apie 7 tūkst. žmonių. Panašus sveikinimų kiekis įrašytas ir šalia eksponuoto tramvajaus maketo. Įdomių projektų „Fima“ ketina įgyvendinti ir ateityje.

Technologijos padeda drausminti eismo dalyvius

Kontaktų centrų agentai dirbs namie

Verslo informacijos kompanija „Datamonitor“, atlikusi Lietuvos kontaktų centrų rinkos apžvalgą, prognozuoja, kad kontaktų centrų mūsų šalyje per ateinančius 3 metus padaugės 30 proc., o juose dirbančių agentų net 75 proc. – iki 4,6 tūkstančio.

„Brangstanti darbo jėga ir emigruojantis jaunimas ribos kompanijų planus steigti nuosavus kontaktų centrus. Įmonėms bus priimtinau patikėti klientų aptarnavimą išoriniams kontaktų centrams“, – teigia „Lintel“ generalinė direktorė Daiva Urbanavičienė.

■ Trūks darbo jėgos

Pasak „Fimos“ Telekomunikacinių sprendimų departamento direktoriaus Eugenijaus Kurtinaičio, darbo jėgos

trūkumas artimiausiu metu bus viena opiausių kontaktų centrų problemų.

„Kad sumažintų darbuotojų trūkumą, kontaktų centrai turi atkreipti dėmesį į IP (internetinio protokolo) technologijos teikiamus pranašumus – galimybę optimizuoti skambučių aptarnavimą bei panaikinti geografinį atstumą tarp kalbančiųjų“, – sako E. Kurtinaitis.

Anot jo, viena profesionaliausių pasaulyje laikomos amerikiečių kompanijos „Avaya“ IP įranga padeda efektyviai nukreipti

skambučius ir sutrumpinti klientams aptarnauti sugaištamą laiką.

„Kai skambučių gauna kompetentingas operatorius, jis kompiuterio ekrane iškart mato reikiamą informaciją, pavyzdžiui, kliento pirkimų istoriją, atsiskaitymus ir t.t. Taip kontaktų centrų agentai sutaupo brangaus laiko. Dažnai kiekvieno pokalbio sutrumpinimas 10 sekundžių gali atpirkti investicijas į įrangą per 4-6 mėnesius“, – sako E. Kurtinaitis.

■ Panaikina geografinį atstumą

Kitas IP technologijos pranašumas – geografinio atstumo tarp kliento ir operatoriaus panaikinimas. Jis leidžia aptarnauti klientą telefonu, el. paštu ar kitomis komunikacijos priemonėmis bet

kuriame pasaulio taške.

„Avaya“ IP technologija padeda mažinti darbo jėgos trūkumą, nes žmonės gali dirbti namie, vadinasi, galima įdarbinti neįgaliuosius, nėščias moteris ir jaunas mamas“, – tikina „Fima“ specialistas.

Jo manymu, kontaktų centrai ne tik aptarnaus klientus, bet bus naudojami ir pardavimui, dažniausiai telefonu. Šią tendenciją taip pat lems technologijų pažanga, pavyzdžiui, „Avaya“ IP technologijos kontaktų centro įranga, turinti vidutinio galingumo automatinę skambinimo sistemą (PDS – angl. predictive dialing system), per vieną dieną gali paskambinti visiems Lietuvos gyventojams.

Prognozuojama, kad IP technologijos pagrindu įrengtose darbo vietose 2009 metais dirbs apie 40 proc. visų agentų. Dabar ši dalis siekia kiek daugiau nei 15 procentų.

Modernios PVS elementai jungiami į kompiuterinį-telėfoninį tinklą

„Galima skirti žmogų, kad kelis kartus per dieną eitų ir tikrintų prietaisų darbą. Bet daug efektyviau visą įrangą valdyti iš vieno kompiuterio, kuriame įdiegta pastato valdymo sistema (PVS)“, – sako „Fimos“ projektų vadovas Gintaras Strazdas.

Pastatai paklūsta pelei

Šiandien siekiama kuo labiau susieti technologijas. Mobilieji telefonai turi fotokamerą, mp3 grotuvą, galimybę naudotis el. paštu. Taip pat siekiama susieti ir pastatų inžinerines sistemas – šildymą, vėdinimą, apsaugą ir kt.

■ Integruoti - efektyvu

Daugelyje naujų pastatų įrengiami valdymo centrai, bet dar dažnai kiekvienai sistemai (apsaugos, šildymo ir kt.) valdyti naudojama atskira programinė įranga ar jos mechaniškai valdomos žmogaus.

Specialistų įsitikinimu, pastatas prižiūrimas kur kas efektyviau, kai jo sistemos tarpusavyje susietos. Pavyzdžiui, jeigu įsijungia gaisro signalizacija, į tą vietą automatiškai nukreipiama artimiausia vaizdo stebėjimo kamera. Ji leidžia matyti, ar iš tiesų yra ugnis, dūmai.

Integruotos sistemos patogumas jaučiamas kasdien. Galima nustatyti, kad paskutiniam darbuotojui išėjus iš biuro ir įjungus signalizaciją, sistema automatiškai išjungtų šviesas, sumažintų šildymą.

■ Svarbu laikytis standartų

Visgi, daug modernių pastatų Lietuvoje neturi pažangių PVS. To priešasčių yra keletas. Visų pirma, užsakovai dažnai nežino apie visiškai integruotas sistemas ir jų naudą. Antra, dažnai diegiami skirtingų gamintojų įrenginiai, kurie tarpusavyje negali „susikalbėti“.

„Kai daug prietaisų pagaminti skirtingų kompanijų, svarbu naudoti atvirus standartizuotus protokolus. Juos pasitelkus visas pastato inžinerines sistemas galima valdyti viena programine įranga. Deja, nemažai inžinerinius tinklus diegiančių kompanijų šių modernių sistemų neturi“, – sako G. Strazdas.

Naudojant standartizuotus protokolus, išvengiama daug kabelių tiesimo darbų, nes inžinerinių sistemų įranga gali būti jungiama prie pastate esančio kompiuterių ir telefonų tinklo. Kiekvienas įrenginys bendrame tinkle aiškiai „matomas“, todėl įvykus gedimui labai lengva nustatyti jo vietą. „Toks centralizuotas valdymas palengvina eksploataciją, todėl investicijos į modernią PVS, padarytos dar statant pastatą, atsiperka su kaupu“, – sako G. Strazdas.

Vienas moderniausių PVS „Fima“ šiuo metu diegia naujoje Seimo posėdžių salėje, naujai statomame tarptautinio Vilniaus oro uosto terminale ir kai kuriuose kituose objektuose.

Užsienis „saugo“ saviškius

G. Juknevičius: neturėtume „romantizuoti“ užsienio kompanijų

Daugelyje užsienio valstybių viešųjų konkursų organizatoriai „sveikai“ globoja arba bent jau neužkerta kelio vietos bendrovėms lygiomis teisėmis su pasauliniais gigantais varžytis dėl stambių projektų įgyvendinimo. Juk sėkmingai dirbančios vietos bendrovės prisideda prie šalies ekonomikos augimo ir pragyvenimo lygio kilimo.

Gerų rezultatų pasiekiančios vietos įmonės moka mokesčius į valstybės biudžetą, sukuria naujų darbo vietų, mažina darbuotojų norą emigruoti. Be to, didinama vietos kompanijų kompetencija, o kartu ir konkurencingumas. Stiprėjančios kompanijos turi potencialą eksportuoti savo produktus į užsienį bei suteikti dar didesnę grįžtamąją naudą valstybei ir jos ekonomikai.

Deja, Lietuvoje ši teigiama nauda daugelio viešųjų konkursų organizatorių yra pamirštama. Nemaža dalis jų mano, kad

reikia proteguoti būtent užsienio bendroves, nes neva tik jos pajėgios įgyvendinti bent kiek sudėtingesnius projektus.

Kartais net viešųjų konkursų reikalavimai nepagrįstai suformuojami taip, kad jų negalėtų atitikti lietuviškos kompanijos. Tokia praktika gali būti ydinga, nes vietos kompanijos geriau pažįsta šalies rinką ir jos poreikius, gali pasiūlyti tinkamiausius sprendimus, garantuoti greitą aukštos kokybės techninę priežiūrą ir aptarnavimą.

Beje, neretai garsios užsienio kompanijos pasinaudoja savo vardu tik konkursams laimėti. Vėliau pasamdamos tos pačios per aukštų reikalavimų neatitikusios vietos kompanijos už mažesnę kainą.

Nereikia teikti nepagrįstų prioritetų lietuviškoms kompanijoms, tačiau būtina sudaryti lygias konkurencijos sąlygas. O nedidelė dozė sveiko nacionalizmo dar niekam nepakenkė.

„Fima“ protingus sprendimus siūlys ir Latvijoje

Praėjusių metų pabaigoje Latvijos sostinėje Rygoje įsteigta SIA „Fima“. Tai lietuviško kapitalo elektroninių inžinerinių sprendimų UAB „Fima“ dukterinė įmonė. Kompanijos vadovai tikisi, kad per šiuos metus kaimyninėje rinkoje pavyks sustiprinti įmonės pozicijas ir sėkmingai įgyvendinti pirmuosius projektus.

„Esame sukaupe didžiulę inžinerinę ir projektų įgyvendinimo patirtį Lietuvoje, todėl manome, kad turime potencialą ją sėkmingai pritaikyti ir Latvijoje. Savo planus

grindžiame vertinimu, kad Latvija žengia tuos pačius politinės ir ekonominės raidos žingsnius kaip ir Lietuva“, – teigia „Fimos“ generalinis direktorius Gintaras Juknevičius.

Latvija neseniai tapo Europos Sąjungos ir NATO nare, ruošiasi tapti Šengeno sutarties nare. Tokie įvykiai įpareigoja šalies valdžią tinkamai paruošti valstybės infrastruktūrą bei organizaciją. Įvairiems reikalavimams įgyvendinti rengiami investiciniai projektai, kuriuos Latvijoje vykdyti sieks SIA „FIMA“.

Kaimyninėje rinkoje, kaip ir Lietuvoje, bendrovė teiks elektroninių inžinerinių sprendimų diegimo paslaugas didelėms privačioms įmonėms bei valstybinėms organizacijoms. „Mus domina tie darbai, kuriems reikia aukštos darbuotojų kvalifikacijos bei profesionalumo, didelių ir sudėtingų projektų valdymo patirties bei galingos įmonės vidaus infrastruktūros. Įgyvendinant tokius projektus labiausiai atsiskleidžia mūsų teikiamų paslaugų vertė ir prasmė“, – teigia G. Juknevičius.

Komplimentas

Geležinkelio eismo valdymas – itin sudėtingas ir atsakingas darbas. Nuo sklandaus jo vykdymo priklauso, kaip greitai ir saugiai traukiniai pasiekia kelionės tikslą.

Šiaulių eismo valdymo centro perkėlimas į Vilnių netrikdant geležinkelių eismo pareikalavo dar daugiau jį organizuojančių, eismo valdymo sistemas bei technologinius ryšius prižiūrinčių darbuotojų profesionalumo ir kruopštumo.

Visus metus nuosekliai vykdę projektą norime padėkoti AB „Lietuvos geležinkeliai“ kompetentingai komandai, kurios dėka be incidentų pasiekėme išskeltus tikslus. Tikimės, kad su šiais profesionalais dirbsime ir ateityje.

Projekto vykdymo komanda
UAB „Fima“

Apie UAB „Fima“

Elektroninių inžinerinių sprendimų lyderė Lietuvoje bendrovė „Fima“ teikia duomenų apdorojimo ir perdavimo, automatikos, apsaugos, elektronikos bei telekomunikacijų sprendimus, taip pat siūlo sprendimus šiuolaikiam miestui.

Per 15 veiklos metų bendrovė įgyvendino keletą tūkstančių įvairaus dydžio ir sudėtingumo projektų. Iš 100 didžiausių Lietuvos kompanijų daugiau kaip pusė yra „Fimos“ klientai.

„Fima“, kurios pagrindinė būstinė įsikūrusi Vilniuje, yra įsteigusi filialus Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose. 2006 metų pabaigoje bendrovė įsteigė dukterinę įmonę Latvijoje SIA „Fima“. Bendrovėje dirba 300 aukštos kvalifikacijos specialistų, ji yra įtraukta į NATO skelbiamuose konkursuose galinčių dalyvauti įmonių sąrašą. Daugiau informacijos – www.fima.lt

UŽSIPRENUMERUOKITE

Norėtumėte, kad „Sprendimų e-ra“ pasiektų ir Jus? Užsisakykite ją internete, adresu www.fima.lt/sprendimuera Turite idėjų, pasiūlymų ar komentarų? Rašykite mums sprendimu.era@fima.lt

UAB „Fima“, Centrinė būstinė: Žirmūnų g. 139, 09120, Vilnius, tel.: (5) 236 35 35, faksas: (5) 236 35 36, el. paštas info@fima.lt, adresas internete www.fima.lt